

PROGRAMMA

Streektaalconferentie 2024

Dialek op sjoot én sjool

over meertalige opvoeding én educatie

vrijdag 20 september 2024, 09.30-18.00 uur

Hoes veur 't Limburgs, Weerstand Roermond (Bredeweg 10, 6042 GG Roermond)

09.30 uur - Inloop

10.00 uur - Opening door Dyanne Sleijpen

10.15 uur - Opening door Gedeputeerde Kuntzelaers (Provincie Limburg)

10.30 uur - Keynote door Goud Verteltheater

11.00 uur - Keynote door Ruben Severina (Stichting SPLIKA & Akademia Papiamentu) & Sharité Severina (Openbaar Lichaam Bonaire) - *De route naar erkenning van het Papiaments*

11.30 uur - Pauze

11.45 uur - Deelsessies ronde 1

Opvoeding en educatie

*Sytske de Boer (Sintrum Frysktalige Berne-opfang) - *Talige ontwikkeling van peuters* (gele zaal)

*Mirjam Günther & Janke Singelsma (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden) - *Meertaligheid in de klas* (witte zaal)

*Myrthe Coret-Bergsta (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden) - *Schrijf maar plat! - tips en tricks om VO-leerlingen in streektaal te laten schrijven* (oranje zaal)

*Jordi Jager (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden) - *Streektaal op de pabo: Welke rol heeft streektaal op de pabo bij NHL Stenden in Emmen?* (blauwe zaal)

Taalinfrastructuur

*Marta Dijkhoff & Ellen Meulens (Nationaal Taalinstituut Curaçao), Jesse de Does & Katrien Depuydt (Instituut voor de Nederlandse Taal) - *Een digitale lexicale infrastructuur voor het Papiaments: presentatie van de eerste resultaten* & Katrien Depuydt & Veronique De Tier (Instituut voor de Nederlandse Taal) - *Een digitale lexicale infrastructuur voor dialecten en streektalen: presentatie van de eerste resultaten* (groene zaal)

12.30 uur - Lunch

13.30 uur - Keynote door Dyanne Sleijpen - *Dy-andere*

14.30 uur - Pauze

14.45 uur - Deelsessies ronde 2

Opvoeding en educatie

*Sytske de Boer (Sintrum Frysktalige Berne-opfang) & Nicole Danielse (MIK Kinderopvang) - *Zjuulke in de kinderopvang* (witte zaal)

*Else Klomps - *Workshop korte verhalen schrijven* (gele zaal)

*Fokke Jagersma (Afûk) - *Wy binne mbû* (oranje zaal)

*Mirjam Günther & Janke Singelsma (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden) - *De meertalige bibliotheek - Meertaligheid als verrijking* (groene zaal)

*July Vijgen - *Voorlezen doe je zo* (blauwe zaal)

15.30 uur - Afsluiting door Veronique De Tier (Stichting Nederlandse Dialecten)

15.45 uur - Pauze

16.00 uur - Officiële opening van 't Hoes veur 't Limburgs

17.00 uur - Borrel

18.00 uur - Verwacht einde

INHOUD

Plenaire sessies

Goud Verteltheater

Peggy Alofs van Goud Verteltheater is een kei in verhalen vertellen en theater maken, zeker ook voor peuters en kleuters. Speciaals voor vandaag neemt ze ons mee in een dialectvoorstelling om de veelzijdigheid van de Limburgse taal te laten zien en horen.

Ruben Severina (Stichting SPLIKA & Akademia Papiamentu) & Sharité Severina (Openbaar Lichaam Bonaire)

De route naar erkenning van het Papiaments

De route naar de erkenning van het Papiaments wordt gepresenteerd vanuit drie verschillende perspectieven: vanuit de Papiamentssprekende samenleving op Bonaire en in Europees Nederland, het Openbaar Lichaam Bonaire als decentraal bestuursorgaan en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Dyanne Sleijpen

Dy-andere

Met Dy-andere gaat Dyanne Sleijpen op zoek naar verhalen aan de hand van lievelingsliedjes. Op een warme en persoonlijke manier komen verhalen naar voren die anders misschien wel verborgen zouden blijven. Het gaat om het ontdekken wat iemand drijft, heeft gevormd en welke lessen iemand heeft geleerd.

Deelsessies ronde 1

Sytske de Boer (Sintrum Frysktalige Berne-opfang)

Talige ontwikkeling van peuters

Peuters ontwikkelen hun taal uit interactie met hun omgeving, door ervaringen en spel. Dat geldt voor hun eerste taal, en dat geldt voor een eventuele tweede taal. In deze workshop vertelt Sytske de Boer aan de hand van een aantal scènes hoe 4 peuters, ieder met een andere taalachtergrond, zich op een peuteropvang in Friesland ontwikkelen. Bijzonder daarbij is dat deze peuteropvang een strikt tweetalig beleid hanteert. Welk effect heeft dit beleid op de ontwikkeling van de Friestalige Jelle? En op die van de Poolstalige Kaz? Hoe kun je als pedagogisch medewerker de taalgevoelige fase van peuters zo goed mogelijk benutten? Natuurlijk wordt daarbij ook gekeken naar het fenomeen 'verlies van thuistaal'. Want: peuters zijn kleine talenwonders en kunnen zich een tweede taal ogenschijnlijk makkelijk eigen maken. Maar ze kunnen hun thuistaal ook makkelijk verliezen wanneer deze een lage status heeft. Wat kun je als ouder en pedagogisch medewerker doen om dit te voorkomen?

Mirjam Günther & Janke Singelsma (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden)

Meertaligheid in de klas

In de workshop meertaligheid in de klas nemen Mirjam Günther en Janke Singelsma je mee in het belang van meertaligheid in de klas. Verschillende best practises uit het onderwijs komen aan bod.

Myrthe Coret-Bergsta (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden)

Schrijf maar plat! - tips en tricks om VO-leerlingen in streektaal te laten schrijven

Leerlingen moeten vaak een drempel over om in streektaal te schrijven. Ze maken zich zorgen dat ze de spellingregels niet kennen, of zien eigenlijk het nut niet van schrijven in streektalen. In deze sessie vertellen Mirjam Günther & Myrthe Coret-Bergsta over het onderzoeksproject in de bovenbouw van middelbare scholen in Fryslân. Ze delen tips en tricks (gebaseerd op data uit vragenlijsten, interviews en ervaringen bij gastlessen) om leerlingen toch in streektaal te laten schrijven. Hoe spreek je als leraar de motivatie van leerlingen aan en help je ze de drempel over?

Jordi Jager (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden)

Streektaal op de pabo: Welke rol heeft streektaal op de pabo bij NHL Stenden in Emmen?

Streektaal in het (basis)onderwijs, hoe realiseer je dat? Op de pabo in Emmen wordt sinds enige jaren met succes streektaal (Drents) en buurtaal (Duits) aangeboden aan de studenten. In deze deelsessie laat Jordi Jager zien hoe het Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid van NHL Stenden Hogeschool in samenwerking met het Huus van de Taol (Drents streektaalinstituut) streektaal ingebed heeft in het curriculum van de pabo. Waarom is dit belangrijk en welke rol heeft dit in het bredere kader van streektaal in het basisonderwijs? Er wordt gekeken hoe het streektalaanbod op de pabo eruit ziet, hoe dit past binnen het bredere beeld van meertaligheid en welke implicaties dit voor het basisonderwijs in het algemeen en andere lerarenopleidingen zou kunnen hebben.

Marta Dijkhoff & Ellen Meulens (Nationaal Taalinstituut Curaçao), Jesse de Does & Katrien Depuydt (Instituut voor de Nederlandse Taal)

Een digitale lexicale infrastructuur voor het Papiaments: presentatie van de eerste resultaten

Katrien Depuydt & Veronique De Tier (Instituut voor de Nederlandse Taal)

Een digitale lexicale infrastructuur voor dialecten en streektalen: presentatie van de eerste resultaten

Het Nationaal Taalinstituut Curaçao (NTIC) en het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) werken samen aan de uitbouw van de digitale lexicale infrastructuur voor het Papiaments, waarbij rekening gehouden wordt met de lexicale variatie op de verschillende ABC-eilanden en de verschillende spellingen (fonologisch en morfologisch). Katrien Depuydt presenteert, mede namens Marta Dijkhoff (NTIC), Ellen Meulens (NTIC) en Jesse de Does (INT), de eerste versie van de lexicale database en de bewerkingsomgeving.

Het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) werkt op vraag van de Nederlandse Taalunie aan een digitale infrastructuur voor dialecten en streektalen. Hiermee willen beide organisaties dialectorganisaties en dialectliefhebbers de mogelijkheid bieden om hun taalerfgoed op een duurzame manier te bewaren en te ontsluiten voor de toekomst. Het INT bouwt een applicatie om lexicale data te bewerken en die eventueel te koppelen aan al bestaande dialectwoordenboeken en te ontsluiten via Woordwaark (ontwikkeld aan de Rijksuniversiteit Groningen). Veronique De Tier en Katrien Depuydt presenteren de mogelijkheden van de digitale infrastructuur aan de hand van de pilot van het Bildts.

Deelsessies ronde 2

Sytske de Boer (Sintrum Frysktalige Berne-opfang) & Nicole Danielse (MIK Kinderopvang)

Zjuulke in de kinderopvang

Zjuulke is een Limburgse peuter die de mascotte is van de 'tweetalige kinderopvang'. Het doel is kinderen de kans te bieden zich tweetalig te ontwikkelen: Nederlands én Limburgs. Uit onderzoeken wereldwijd blijkt dat kinderen er baat bij hebben zich op jonge leeftijd meer dan één taal eigen te maken. Limburgs is de taal die veel kinderen van huis uit meekrijgen en die in het voorschoolse onderwijs een plaats verdient. Zjuulke motiveert de kinderopvang het Limburgs - naast het Nederlands - zo veel mogelijk in te zetten. In deze workshop nemen Sytske de Boer en Nicole Danielse je mee in het project Zjuulke. Ze delen ervaringen over het verloop van het project tot nu toe. Ter lering en inspiratie voor kinderopvangorganisaties en pedagogisch medewerkers.

Else Klomps

Workshop korte verhalen schrijven

Wie goed geletterd is, redt zich beter. Als je daarnaast ook je leefomgeving en je geschiedenis goed leert kennen én andere culturen ontdekt, krijg je bouwstenen aangereikt die van onschatbare waarde zijn voor je verdere ontwikkeling. Korte verhalen zijn een prachtige manier om samen met leerlingen aan al die facetten van ontwikkeling te werken en tegelijkertijd voortschrijdende geletterdheid te verweven in je lessen. Dat kan voor elke doelgroep, elk niveau, elk vak en vakoverstijgend. Daarbij is er alle ruimte voor meertaligheid. Niet alleen voor 'vreemde' talen, maar juist ook voor de lokale en regionale talen of dialecten, zoals het Limburgs of het Nedersaksisch. In deze praktische workshop leert Else Klomps je hoe je dat aan kunt pakken, zodat je er op je eigen school direct zelf mee aan de slag kunt.

Fokke Jagersma (Afûk)

Wy binne mbû

We krijgen steeds meer te maken met mensen van verschillende culturele en talige achtergronden. In Fryslân gaat het hierbij vaak om Nederlands en Fries, maar ook om streektaalen en moderne vreemde talen. Het is daarom belangrijk dat studenten voor hun persoonlijke als professionele ontwikkeling nadenken over het belang van hun eigen taal en de talen in hun omgeving. Kennis van meertaligheid in Fryslân (ook in de eigen beroepssector) en voldoende (taal)vaardigheden zorgen voor een sterke identiteitsontwikkeling en gemeenschapszin en een betere verbinding met de professionele doelgroep. Onze uitgangspunten en de aanverwante ontwikkelingen vertalen zich naar een sterkere positie van het Fries binnen het mbo, maar zijn goed overdraagbaar naar andere regio's. Tijdens deze workshop zoekt Fokke Jagersma naar overeenkomsten en mogelijkheden om elkaar te versterken met inzichten en wellicht directe samenwerkingen, gericht op burgerschapsonderwijs, het beroepsonderwijs en taalonderwijs in het mbo.

Mirjam Günther & Janke Singelsma (Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden)

De meertalige bibliotheek - Meertaligheid als verrijking

Dat meertaligheid een verrijking is, wordt binnen het onderwijs de laatste jaren steeds meer omarmt. Maar ook binnen de bibliotheek is er toenemende aandacht voor meertaligheid, omdat het benutten van meertaligheid veel oplevert voor individu en samenleving. Daarnaast is de aandacht voor de moedertaal en het besef dat die deel uitmaakt van wie je bent een verbindende factor voor mens en maatschappij. Aandacht hebben voor het belang van meertaligheid (en de moedertaal) draagt bij aan een inclusieve samenleving. Vanwege de maatschappelijke taken van de bibliotheek is kennis van meertaligheid en hoe deze in te zetten in de bibliotheek een must. In deze workshop nemen Mirjam Günther en Janke Singelsma de deelnemers mee in concepten over meertalig taalleren, taalbewustzijn, etc. en gaan ze aan de slag met verschillende ideeën die je meteen de volgende (werk)dag in de praktijk kunt uitvoeren om van jouw bibliotheek een meertalige bibliotheek te maken. De workshop is voor alle bibliotheekmedewerkers, van frontoffice-, communicatie- of IT-medewerker tot aan manager of Boekstartcoach.

July Vijgen

Voorlezen doe je zo

Veel voorlezen én praten van baby af aan is een goede voedingsbodem om taalvaardigheden te ontwikkelen en later ook andere talen te leren. Tijdens deze workshop neemt July Vijgen je mee op een voorleesreis. Ze geeft voorbeelden, laat zien en doet voor. Hoe je kunt voorlezen in je eigen taal. Ter inspiratie voor ouders, pedagogisch medewerkers, leerkrachten en leesconsulenten.

